

А Н А Л И З
На училищната мрежа- състояние и перспективи
2008-2012 година
Резюме

I. Образователна структура на община Шумен

През учебната 2008-2009 година образователната структура на община Шумен обхваща 65 образователни заведения.

От тях: 24 училища и обслужващи звена, 33 детски градини и 8 държавни училища.

В общинските целодневни детски градини се възпитават общо 2870 деца на възраст от 3 до 7 години. Обхватът на децата в детските градини през настоящата учебна година е 89 %.

В училищата на община Шумен през 2008-2009 година се обучават 12 900 ученици от I до 13 клас и 100 деца в подготвителните групи към училищата.

Общински училища.

През учебната 2008- 2009 година в община Шумен структурата на общинската училищна мрежа обхваща 20 общообразователни училища, 4 обслужващи звена и 32 Целодневни детски градини.

Четиринадесет от училищата са в гр. Шумен, а останалите 6 в селата на община Шумен.

Броят на паралелките през 2008-2009 год. в общинските училища е 406 от I до XII клас, а на учениците - **9202**. Към училищата са сформирани и 6 подготвителни групи по чл.20 от ЗНП с общо 103 деца. Средната пълняемост на паралелките в общината е **22,4**. За град Шумен тя е **23.13**, за селата – **16,58**

В резултат на оптимизацията на училищната мрежа през 2008 г. в селата на общината броят на самостоятелните маломерни паралелки е **24**, без слети паралелки. През 2007-2008 година това съотношение е било **24** самостоятелни маломерни и **9** слети.

Общинска администрация извърши задълбочен анализ на структурата на мрежата от училища.

Три основни фактори влияят на структурата на общинската образователна система:

1. **Демографският фактор** дава своето негативно отражение както върху броя на учениците в гр.Шумен, така и в малките селища на общината. Само за една година от 9 653 ученици от I до XII клас през учебната 2007-2008 год. техният брой е намалял на 9202 през 2008-2009 година;

2. **Фактор раждаемост:** статистическите данни от Дирекция ГРИПО при община Шумен за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата;

3. **Миграционните процеси** в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване. Движението на ученици към чужбина, характерен процес за цялата страна, засяга най-вече училища и райони, където

преобладават ученици с ромски етнически произход. Най-голям е броят на заминалите в чужбина от началото на учебната година до м. февруари в СОУ "Тр.Симеонов" и в ОУ „Ив.Вазов” гр. Шумен.

В СОУ и гимназиите до 2012 година, независимо от предстоящите законови изменения в организационната образователна структура, не се очаква да настъпят съществени промени.

Възможни промени в основните училища се очакват след въвеждане на новата образователна структура, когато основно образование се завършва след VII клас. Преминаването на осмोकласниците в гимназиалния етап ще се отрази негативно на бюджетите на основните училища. Ще се намали и броят на паралелките, което пък ще затрудни формирането на нормативи на учителите в прогимназиалния етап. Това се отнася както за селските, така и за някои градски основни училища – II ОУ"Д-р П.Берон"; ОУ"Ив.Вазов"; VI ОУ „Е.Марковски”.

Това налага следния извод:

В резултат на оптимизациите на училищната мрежа през последните години структурата ѝ в селата на общината е достигнала оптималния си вариант. Налага се реструктуриране в градската училищна мрежа с цел постигане на по-добра пълнест на паралелките и подобряване на съотношението учител/ ученик. През 2008-2009 година за общината то е 12,69 ученици на един учител, но като съотношение на заета щатна бройка в системата на образованието и броя на учениците, то е 10,10

II. Финансиране

Принципите на разпределение на средствата между училищата се основават на § 68, ал.5 от ЗДБРБ за 2009 г.

Базирайки се на тази норма, е необходимо преразглеждане на училищната мрежа, структурата на разходите за нейното поддържане и намиране на най-приемливите варианти за оптимизация.

Общата численост на зетите в образованието в община Шумен към 01.10.2008 г. е 1449,6, като педагогическият персонал е 1022,5 и непедагогическият - 407.

Съгласно единния стандарт за издръжка на един ученик и едно дете в ЦДГ и ППГ бюджетът за функция "Образование" - „държавни дейности" за 2009 година е 16 683 180 лв.

Средствата за издръжка на учебните заведения за 2009 г. в сравнение с разходените по отчет за 2008 г. са с 982 957 (31,41% лв.) повече. Но въпреки това недостиг на средства има в училищата с по-малък брой ученици и тези, които се отопляват с течни горива.

Анализът на състоянието на училищната мрежа показва, че още от учебната 2009-2010 година е наложително в училищата да се направи сериозна вътрешна оптимизация на структурата за постигане на по-голяма плътност на паралелките, което ще се отрази на числеността на персонала.

III. Проблеми в образователната система

Динамиката на процесите в общинската образователна система става все по-активна. Очертават се като проблемни ОУ"Ив.Вазов" и СОУ "Тр.Симеонов".

През последните четири години броят на учениците в тези училища драстично намалява.

ОУ „Ив.Вазов”, гр. Шумен

Наблюдава се отлив на учениците от ОУ „Ив.Вазов”. От 320 ученици през 2005-2006 година (16 паралелки, 1 ПГ и 4 полуинтернатни групи) през 2008-2009 учебна година към м. февруари броят на учениците е 149 в 8 паралелки, 1 ПГ и 1 полуинтернатна група. В училището се обучават деца предимно от ромски произход. От общо 149 ученици 134 са от ромски произход, 12 са турци и само 3-ма българи. Сегрегирането на училището утежнява учебно-възпитателния процес.

През следващата 2009-2010 учебна година по прогнозни данни, броят на учениците в училището няма да се увеличи. Ще се запазят 8 паралелки с приблизително 150 ученици.

От 2010-2011 учебна година, когато ще се въведе новата образователна структура, броят на паралелките ще остане 7 с около 135 ученици.

Общата численост на персонала в училището е 20,25 щатни бройки. От тях – 14,5 педагогически и 5,75 непедагогически.

Съотношението заета щатна бройка/ученици е 7,35 ученици на една щатна бройка.

Средствата за Фонд работна заплата и издръжка по отчет за 2008 год. на ОУ „Ив.Вазов” са 248 806.лв.

Полагащият се на училището бюджет по стандарт за 2009 год. е 173 847 лв.

Общо необходими средства по § 1-§ 5 осигурителни вноски и други плащания за 2009 г. за ОУ „Ив.Вазов” са 159 200 лв., а за издръжка по § 10 остават 14 647 лв., което е крайно недостатъчно в сравнение с разходваните 55 857 лв. през 2008 г., от които само за горива, вода и ел. енергия- 30 110 лв.

Бюджетът на училището осигурява единствено заплатите на учителите, като недостига за издръжка на дейността му.

СОУ”Гр.Симеонов”

СОУ „Гр.Симеонов” е едно от най-големите училища в град Шумен като сграден фонд и материално-техническа база. Строено е за 2 000 ученици. Към м. февруари 2009 година в него се учат 611 ученици от I до XII клас. В СОУ „Гр. Симеонов” от 935 ученици през 2005- 2006 год. броят им е спаднал на 611 към м. февруари 2009 г., от които 163 са българи, 279-турци, 166 – роми и 3-други етноси.

В училището има голямо движение на ученици.От началото на годината до м. февруари в чужбина са заминали 32 ученици и са отпаднали 8.

През следващите три години, по прогнозни данни, общият брой на учениците в училището ще се намали с още около 100 ученици

Общата численост на персонала в училището е 72,5 щатни бройки. От тях – 56 педагогически и 16.5 непедагогически.

Съотношението заета щатна бройка/ученици е 8,43 ученици на една щатна бройка.

Средствата за Фонд работна заплата и издръжка по отчет за 2008 год. на СОУ”Тр.Симеонов” са 903 174 лв.

Полаганият се на училището бюджет по стандарт за 2009 год. е 704 070 лв.

Общо необходими средства за работна заплата, осигуровки и др. възнаграждения от § 1 до § 5 за 2009 г. са 611 070 лв., а за издръжка § 10-остават 93 000 лв.

Разходваните средства за издръжка през 2008 г. са 180 321 лв.

Бюджетът на училището осигурява заплатите на учителите, но е недостатъчен за издръжка и горива.

Необходими са конкретни мерки за по-пълноценно използване на базата на училището и повишаване броя на учениците.

Предложение:

С цел постигане на по-устойчива общинска образователна система, имайки предвид посочените в анализа данни, общинска администрация предлага възможност за оптимизиране на училищната мрежа за учебната 2009-2010 година.

Предложеният вариант е мотивиран преди всичко от необходимостта за промяна в качеството на подготовката на учениците, избягване от сегрегация в определени училища, както и възможност за подобряване на финансовата стабилност на училищата, а чрез това и за перспективното им развитие.

1. Закриване на ОУ „Ив.Вазов”, гр. Шумен, считано от 01.07.2009 г.

1.1. Учениците от ОУ „Ив.Вазов” се насочват в СОУ „Тр.Симеонов” гр. Шумен.

1.2. Броят на учениците в приемащото училище през 2009-2010 година ще нарасне. Ще се увеличи пълняемостта на паралелките, както и техният брой.

В начален етап I – IV клас, ако всички ученици от закритото училище се запишат в СОУ”Тр.Симеонов”, броят на паралелките ще се увеличи с 3, а на учениците с 81. В прогимназиалния етап броят на паралелките в V и VI клас може да се увеличи с по една, а в останалите класове (VII и VIII)учениците от ОУ”Ив.Вазов” ще допълнят и увеличат пълняемостта на съществуващите паралелки в СОУ”Тр. Симеонов”. Общо учениците от V-VIII клас от ОУ”Ив.Вазов” са 69.

1.3. Числеността на персонала в двете училища ще се редуцира, от общо 92,75 педагогически и непедагогически през 2008-2009 г. ще се намали на 71 щатни бройки, от които 55 педагогически и 16 непедагогически.

1.4. Сградата на ОУ „Ив.Вазов” ще бъде предоставена на Дирекция „Управление на общинската собственост”, а цялото имущество и училищната документация остава в разпореждане и се съхранява в СОУ ”Тр.Симеонов”.

Резултатите, които очакваме да получим при тази оптимизация са:

1. По-ефективно използване на сградния фонд, оптимизиран финансов ресурс по отношение на трудови разходи и издръжка;
2. Намаляване на персонал с дублиращи се функции;
3. Уплътняване на паралелките;
4. Предлага се качествена среда за обучение на децата, модерна инфраструктура, модерно оборудване и технологични възможности.
5. Полагаемият бюджет на училището по стандарт за 2009 г. при 760 ученици (611 от СОУ "Тр.Симеонов"+ 149 от ОУ „Ив.Вазов“) ще бъде 937 000 лв, т.е. бюджетът на СОУ"Тр.Симеонов" ще се увеличи с полагащата се по стандарт издръжка на учениците, които ще постъпят в училището.
6. Нодостатък при този вариант е, че при наличните в СОУ "Тр. Симеонов" 166 деца от ромски произход, вливането на още 134, отново ще възникне проблемът със сегрегирането на определено училище. Факт е, че през последните години в това училище също се наблюдава отлив на децата- българчета.

Дирекция ПКМД

Директор: